

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van de Gemeentelijke Lagere School Expo 34 te Antwerpen

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	6643
	Instelling	Gemeentelijke Lagere School Expo 34
directeur		Lydie SMITS
adres		Pestalozzistraat 5 - 2020 ANTWERPEN 2
telefoon		03-293.24.24
fax		03-293.24.29
e-mail		lager.pestalozzistraat@so.antwerpen.be
website/URL		www.expo34.be
	Bestuur van de instelling	128728 - AGB Stedelijk Onderwijs Antwerpen te ANTWERPEN 1
adres		Lange Gasthuisstraat 15- 2000 ANTWERPEN
	Scholengemeenschap	119768 – ZUID te ANTWERPEN
adres		Lamorinièrestraat 227- 20 ANTWERPEN 2
	CLB	114215 - Stedelijk CLB Antwerpen te ANTWERPEN 1
adres		Lange Gasthuisstraat 24 - 2000 ANTWERPEN 1
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	27/02/2012,28/02/2012,01/03/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	1/03/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	27/03/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	André Mans
	Teamleden	Jacqueline Oorts Frans De Bie

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	6
3.1 Lager onderwijs: Nederlands	6
3.2 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	8
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	9
4.1 Professionalisering	9
4.2 Evaluatie	10
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	11
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	12
6.1 Wat doet de school goed?	12
6.2 Wat kan de school verbeteren?	12
6.3 Wat moet de school verbeteren?	13
7. ADVIES	13
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	13

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

'Expo 34' is een grote lagere stedelijke school gelegen op het Kiel te Antwerpen. Zij wil zich profileren als een school waarin elke leerling zich ten volle kan ontplooiën. De laatste jaren kent de school een sterke toename van anderstalige kinderen en een groot verloop van leerlingen. Sommige leerlingen verlaten de school vroegtijdig om de B-stroom in het secundair onderwijs te volgen. De school past het 'loopingsysteem' toe, wat betekent dat de leerkrachten telkens twee opeenvolgende schooljaren meegaan met hun klasgroep. De laatste jaren zijn er veel personeelwissels ten gevolge van kraam- en ziekteverloven van leerkrachten. De directeur werd anderhalf schooljaar voltijds en sedert 1 januari 2012 halfijds vervangen door de zorgcoördinator.

In haar **erkenningsonderzoek** richtte het inspectieteam zich op de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie. Uit dit onderzoek blijkt dat de school hoge verwachtingen stelt aan alle leerlingen, ook aan de taalzwakke, en dat zij bevredigende resultaten haalt voor Nederlands. De leerkrachten nemen heel wat initiatieven om de taalvaardigheid te bevorderen. Zij maken gebruik van een onderwijsleerpakket met bijhorende toetsen en remediëringstaken. In sommige klassen sluiten taaltaken niet altijd goed aan bij de leefwereld van de kinderen of zijn ze niet erg functioneel. De taalzwakke en anderstalige kinderen krijgen zowel klasintern als -extern in zekere mate taalondersteuning. Het voorlezen geniet veel aandacht.

Voor wereldoriëntatie voerde de school een onderwijsleerpakket in, maar de leerkrachten wenden dit te weinig aan overeenkomstig de uitgangspunten en doelen van het leerplan die het bereiken van de eindtermen beogen. De leerkrachten belichten een thema veeleer vanuit een domein in plaats van vanuit verschillende gezichtspunten en houden nog weinig rekening met de leefwereld en de interesse van de leerlingen. De leerlingen krijgen niet in alle klassen voldoende handelings- en verwoordingskansen om de basisinzichten en -vaardigheden te kunnen verwerken. De leerkrachten hebben momenteel nog te weinig zicht op het aanbod en de doorgaande lijn doorheen de ganse school. De evaluatie gebeurt op basis van het aanbod.

Bij het **kwaliteitsonderzoek** stonden deskundigheidbevordering en evaluatiepraktijk in de focus. De school ziet evaluatie als middel om tekorten op te sporen en bij te sturen. De leerkrachten evalueren door observatie en met behulp van toetsen en testen. Daarbij leggen zij veeleer de nadruk op kennis en inzichten en in mindere mate op vaardigheden en attitudes. Voor de beoordeling van vaardigheden en attitudes ontbreken duidelijke criteria. Op het rapport wordt cijfermateriaal aangevuld met uitgeschreven commentaren. De opmerkingen zijn vaak aanmoedigend verwoord.

De school organiseert nascholingen voor het hele team met de eigen school en met de andere scholen van de scholengemeenschap. Relatief weinig leerkrachten volgen individuele nascholingen. Het effect van de individuele nascholingen op de klaspraktijk is veeleer beperkt. De deskundigheid van de leerkrachten wordt nog weinig aangewend om op een gestructureerde wijze te leren van elkaar. Beginnende leerkrachten worden zowel door de schoolleiding als door de collega's efficiënt opgevangen.

Uit het onderzoek naar het **algemeen beleid** blijkt dat de school behoefte heeft aan de ontwikkeling van een gedragen visie op haar onderwijs.

De school wordt geleid door twee deeltijdse directeurs die de waardering van de andere teamleden genieten. Zij nemen heel wat taken en verantwoordelijkheden op zich. Zij streven naar gelijkgerichtheid maar in de praktijk is de gezamenlijke doelgerichtheid van de leerkrachten veeleer beperkt. De personeelwissels, zowel bij leerkrachten als bij de schoolleiding, bemoeilijken dit. De schoolleiding spant zich in om de school op een democratische wijze te leiden. Beslissingen worden meestal genomen na consultatie van de teamleden.

De school is bezorgd om haar onderwijskwaliteit te bewaken maar heeft nog moeite om bij te sturen wat zij onderzocht. Zo verzamelt zij gegevens over de leeropbrengsten, maar

staat de analyse van deze informatie op schoolniveau en de terugkoppeling ervan naar de leerkrachten nog niet helemaal op punt. Prioriteiten worden ook niet altijd uitgewerkt met voldoende reflectie over de consequenties voor de klaspraktijk.

Het inspectieteam sluit deze doorlichting af met een **gunstig advies beperkt in de tijd**. De school dient de tekorten voor wereldoriëntatie weg te werken tegen 1 april 2015.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

2.1 Leergebieden in de focus

Lager onderwijs
Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel
Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Onderwijs
Evaluatie
Evaluatiepraktijk

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- Niettegenstaande het aantal anderstalige leerlingen groeit, kan de school momenteel bevredigende leerresultaten voorleggen die gebaseerd zijn op de eindtermen en leerplandoelen voor Nederlands. Daarbij dient men rekening te houden met de betrekkelijk grote uitstroom van leerlingen naar de B-richting van het secundair onderwijs.
- De leerkrachten vertrouwen erop dat de gebruikte onderwijsleerpakketten de leerplandoelen in voldoende mate dekken. Zij evalueren de leerlingen met behulp

van toetsen uit die onderwijsleerpakketten en maken foutenanalyses die ze gebruiken bij de individuele of groepsremediëring. Bij de evaluatie ligt de klemtoon veeleer op technische aspecten zoals spelling en in mindere mate op bijvoorbeeld luisteren en spreken.

- De school nam met de leerlingen die niet eerder uitstroomden deel aan de netgebonden eindtoetsen en behaalde hierop, behalve voor het domein spreken, een redelijk goede score in vergelijking met scholen met een vergelijkbare populatie. De terugkoppeling van deze geanalyseerde toetsen naar de leerkrachten is nog beperkt.
- De school kan niet beschikken over uitgebreide informatie van kleuterscholen over de beginsituatie van de leerlingen. Met een genormeerde toets gaat de school het beginniveau van de taalvaardigheid van de instromende leerlingen in het eerste leerjaar na.
- Het schoolteam legt de lat voor iedereen hoog. Sommige leerkrachten stelden vast dat het onderwijsleerpakket dat vanaf het tweede leerjaar gebruikt wordt soms te moeilijk is voor de huidige leerlingenpopulatie. Zij pasten hun aanbod naar eigen inzicht aan, waardoor de verticale opbouw in het gedrang komt. Het spanningsveld tussen het verplicht volgen van het onderwijsleerpakket en het samen zorgen voor een haalbaar alternatief is nog niet concreet uitgeklaard.
- De leerkrachten nemen gewaardeerde initiatieven om de taalvaardigheid van de leerlingen te bevorderen. Zo wordt lezen gestimuleerd door wekelijks een boek in de kijker te plaatsen en eruit voor te lezen. De leerkrachten hanteren ook interactieve werkvormen om de spreekkansen van leerlingen te verhogen. Toch stelt het inspectieteam vast dat leerkrachten nog vaak zelf aan het woord zijn en dat het taalgebruik van sommige leerkrachten niet altijd aangepast is aan de doelgroep.
- De school gebruikt geen gradueel opgebouwde begrippenlijsten met het oog op het verwerven van de instructietaal. Dit schooljaar volgt een leerkracht gelijke onderwijskansen (GOK) een individuele nascholing over 'taalvaardigheid als aspect van het wiskundeonderwijs'.
- De taaltaken die leerkrachten aan leerlingen geven, gaan niet altijd uit van betekenisvolle taalcontexten. Ze zijn soms meer gericht op technische deelvaardigheden dan op levensnabije, functionele totaalvaardigheden. In de aanpak van het domein schrijven ligt de klemtoon veeleer op het spellingtechnisch aspect dan op het functionele en creatieve. De visuele ondersteuning voor Nederlands in de klassen betreft hoofdzakelijk spelling.
- De groepsleerkrachten maken gebruik van de differentiatie- en remediërmogelijkheden die de onderwijsleerpakketten aanbieden, al is daar weinig van te merken in de beperkte planningsdocumenten. In de schoolbibliotheek staan de boeken geordend per niveau. Door verlengde instructie, verlenging van de leestijd en begeleid lezen en spreken in kleine groepen ondersteunt de school de taalzwakke kinderen. Het aantal GOK-lestijden dat effectief wordt aangewend voor taalondersteuning is beperkt in verhouding tot het totale pakket aan lestijden voor additionele hulp waarover de school beschikt. De curriculumdifferentiatie voor de leerlingen die zich oriënteren op de B-stroom richt zich momenteel veeleer op wiskunde dan op taalvaardigheid.
- Voor de anderstalige nieuwkomers biedt de school een gedifferentieerd aanbod en zijn er individuele werkplannen. De klemtoon ligt op zelfredzaamheid, welbevinden, zich verstaanbaar maken en mondelinge taalvaardigheid.
- Het handelingsgericht werken, waarover nascholing werd gevolgd, en de handelingsplanning is nog in ontwikkeling. De adequate hulp komt nog traag op gang.
- De school informeert de anderstalige ouders met aangepaste communicatiemiddelen zodat zij zich meer betrokken voelen bij het schoolgebeuren.

3.2 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

Motivering

- De school voerde een onderwijsleerpakket in. De leerkrachten wendten dit aan op een manier die afwijkt van de uitgangspunten en doelen van het leerplan. De school biedt onvoldoende garanties dat de eindtermen bereikt worden.
- De leerkrachten leggen veeleer de nadruk op een domeinspecifieke, cursorische benadering waardoor een thema te weinig belicht wordt vanuit verschillende gezichtspunten. Illustratief is de weinig geïntegreerde aanpak van het domein techniek. Ook het aspect verkeer uit het domein ruimte wordt in hoofdzaak geïsoleerd aangeboden.
- De school beschikt over een overzicht per leerjaar van de doelen die niet voorkomen in het onderwijsleerpakket. Om deze leemte op te vullen, maken de leerkrachten gebruik van verschillende hulpbronnen. De school heeft er geen zicht op of het aanvullend aanbod effectief de ontbrekende leerplandoelen dekt en of er voldoende continuïteit is in het onderwijsleerproces doorheen de lagere school.
- De leerkrachten hebben weinig zicht op elkaars aanbod. Ook de wijze waarop de thema's worden gesitueerd in ruimte en tijd en ondersteund worden door tijd- en ruimteaders is leerkrachtafhankelijk. Het 'loopingsysteem' waarbij de leerkracht twee opeenvolgende leerjaren bij zijn leerlingengroep blijft, vangt dit slechts ten dele op. Het gevolg is een gefragmenteerd onderwijs waarbij de leerkrachten een weinig gelijkgerichte koers varen.
- De leerkrachten houden de keuze van de thema's en de uitwerking ervan in eigen handen. De keuzemogelijkheden van de leerlingen zijn beperkt. Het aanbod is in beperkte mate wereldoriënterend afgestemd op de leefwereld van de kinderen.
- Ondanks de schoolafspraken wordt er nog vaak frontaal en leerkrachtgestuurd les gegeven met relatief weinig individuele leerbegeleiding. De leerkrachten wendten nog te weinig verschillende actieve en interactieve werkvormen aan om de leerlingen de kans te geven om door handelen en verwoorden basisinzichten en -vaardigheden te verwerven. Daardoor zijn zij vaak zelf aan het woord.
- De school organiseert openluchtklassen voor alle leerjaren. Zij maakt nog weinig gebruik van de mogelijkheden van de omgeving en van interne en externe expertise om het onderwijsaanbod te verlevendigen.
- De school heeft geïnvesteerd in aanschouwelijk onderwijs door inschakeling van multimedia.
- In een aantal klassen vertoont het klasbeeld weinig sporen van de behandelde thema's en van aandacht voor actualiteit.
- Sommige leerkrachten linken wereldoriëntatie aan andere leergebieden en aan leergebiedoverschrijdende eindtermen. Zo leggen zij verbanden met de eindtermen sociale vaardigheden en integreren zij eindtermen voor leren leren en ICT in de lessen wereldoriëntatie.
- De leerresultaten zijn gebaseerd op de evaluatie van een aanbod dat onvoldoende waarborgt dat de leerplandoelen en eindtermen worden bereikt.
- De meeste leerkrachten maken zelf toetsen op basis van hun aanbod. Sommige toetsvragen komen uit het onderwijsleerpakket. De leerlingen die niet eerder uitstromen naar de B-stroom van het voortgezet onderwijs nemen deel aan netgebonden eindtoetsen.
- De school maakt te weinig gebruik van professionaliseringskansen om leerkrachten voldoende inzicht te laten verwerven in de uitgangspunten en doelen van het leerplan wereldoriëntatie en om hen meer passende leeromgevingen te leren aanwenden.
- De schoolleiding volgt de geïmplementeerde vernieuwingen te weinig op. Dit is te begrijpen vanuit de contextgegevens. Daardoor heeft zij weinig zicht op de mate

waarin de leerkrachten de afspraken naleven en overeenkomstig de visie van het leerplan en de eindtermen werken.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning.

Motivering

- De school heeft geen geëxpliciteerde en gelijkgerichte visie op deskundigheidsbevordering. Het nascholingsplan is veeleer een inventaris van gevolgde teamgerichte nascholingen. De school beschikt evenmin over een duidelijke termijnplanning waaruit blijkt dat de prioriteiten gekoppeld worden aan initiatieven om de deskundigheid te bevorderen.
- Terwijl enkele jaren geleden de nadruk vooral lag op de individuele nascholing, wint nu de teamgerichte nascholing aan belang. Jaarlijks organiseert de school teamgerichte nascholingen tijdens de schooleigen pedagogische studiedag. Daarin komen onderwerpen aan bod die door de schoolleiding of door de leerkrachten werden aangebracht. De school schakelt daarbij soms de netgebonden pedagogische begeleiding in.
- De school neemt jaarlijks deel aan de schooloverstijgende pedagogische studiedag die de scholengemeenschap inricht. De onderwerpen van de werkwinkels komen voort uit een bevraging bij de leerkrachten.
- De leerkrachten kunnen individuele nascholingen volgen die kaderen binnen de schoolvisie. Momenteel kiezen zij niet altijd in functie van de prioriteiten van de school en is het aantal gevolgde nascholingen per leerkracht beperkt. Indien de gevolgde nascholing een meerwaarde kan betekenen voor het schoolteam wordt deze toegelicht tijdens een teamvergadering.
- Tijdens personeelsvergaderingen worden soms sprekers uitgenodigd om de teamleden te informeren. Werkgroepen ondersteunen de implementatie van onderwijsvernieuwingen, zij het met een betrekkelijk klein bereik. Naar eigen zeggen leren de leerkrachten veel van elkaar door hun vele informele contacten, vooral met hun parallelcollega's en met de GOK-leerkrachten, en door van gedachten te wisselen over pedagogische onderwerpen tijdens de teamvergaderingen. Initiatieven zoals hospiteren en collegiale consultatie om de interne expertise aan te wenden voor de bevordering van elkaars deskundigheid zijn nog zelden ingeschakeld. De school maakte nog weinig gebruik van professionaliseringsmogelijkheden om te anticiperen op de leerbehoeften van de veranderende leerlingenpopulatie.
- Beginnende leerkrachten kunnen op ondersteuning rekenen van de schoolleiding, de mentor en de parallelleerkrachten. Een bundel met duidelijke schoolafspraken, waarover ook de ervaren leerkrachten beschikken, maakt hen vlug wegwijs in de schoolwerking.

- De school heeft moeite om het effect van de gevolgde professionaliseringsinitiatieven en de gemaakte afspraken daarover op de werkvloer op te volgen. Bovendien werken de vele wissels van leerkrachten ten gevolge van afwezigheden vertragend op de implementatie van onderwijsvernieuwingen.
- Met een directiewissel in het vooruitzicht beperkt de schoolleiding zich dit schooljaar tot de bespreking van de prioriteiten van het volgende schooljaar en tot het oplijsten van de behoeften aan individuele en teamgerichte nascholing.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning.

Motivering

- De school beschikt over een uitgeschreven visie op evalueren op leerling-, klas- en schoolniveau waarbij zij stelt dat evalueren bedoeld is als middel om gepaste maatregelen te treffen voor bijsturing en gericht is op de totale ontwikkeling. Om de vorderingen van de kinderen te evalueren, maken de leerkrachten gebruik vooral van observaties, toetsen en genormeerde testen.
- De aandacht gaat bij evaluatie in hoofdzaak naar het peilen naar de verworven kennis en inzichten. De school beschikt over relatief weinig instrumenten en criteria om vaardigheden en attitudes te evalueren. Ook voor moeilijk meetbare doelen beschikt zij over weinig alternatieve evaluatievormen.
- Het gebruik van observatienota's is leerkrachtafhankelijk. Het elektronisch leerlingvolgsysteem geeft aanleiding om de leerlingen gericht te observeren. Daarnaast worden de klasgroepen meermaals per jaar gescreend, onder meer op de leer- en werkhouding van de leerlingen.
- Voor de leergebieden Nederlands, Frans en wiskunde maken de leerkrachten gebruik van de toetsen uit de onderwijsleerpakketten. Zij maken daarbij geregeld foutenanalyses. Voor de bijsturing verwijzen de leerkrachten meestal naar de remediërmogelijkheid die de onderwijsleerpakketten aanbieden. Door de resultaten van summatieve toetsen voor wiskunde en van controledictees op te nemen in het leerlingvolgsysteem komen deze leerresultaten ter sprake bij het zorgoverleg.
- Voor wereldoriëntatie verwerken sommige leerkrachten de toetsvragen van het onderwijsleerpakket in hun eigen toets. Andere leerkrachten houden zich strikt aan de toetsen uit het onderwijsleerpakket en hanteren daardoor een ruimere evaluatievorm. Bij de evaluatie van muzische vorming ontbreken nog duidelijke criteria. De evaluatie van lichamelijke opvoeding richt zich op alle domeinen en peilt naar vaardigheden en attitudes.
- Door de afname van een genormeerde test heeft de school zicht op de beginsituatie van de taalvaardigheid van haar ingestroomde leerlingen en wendt zij deze aan als nulmeting om haar leerwinst te bepalen. Het leesniveau wordt geregeld gemeten. Door de deelname aan netgebonden externe eindtoetsen heeft de school zicht op de status van de leerresultaten in vergelijking met haar referentiegroep.
- Om de drie jaar peilt de school naar het welbevinden van leerlingen en leerkrachten. Over de evaluatie van de sociale vaardigheden wordt afzonderlijk gerapporteerd. Hier ligt de nadruk vooral op de mate waarin de leerlingen de relatiewijzen beheersen.
- Uit de rapportering blijkt dat niet alle domeinen van leergebieden evenwichtig worden geëvalueerd.

- Uit de aanmoedigende opmerkingen op de rapporten en tijdens het werk in de klas blijkt dat de leerkrachten de evaluatie op een positieve en stimulerende wijze aanwenden.
- De school heeft nog groeikansen om, vanuit een gedragen visie op evalueren, de gepaste evaluatievormen te hanteren om de totale ontwikkeling van leerlingen effectief te beoordelen en hun talenten naar waarde te schatten.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De school gaat uit van het pedagogisch project van het stedelijk onderwijs te Antwerpen. De school ontwikkelde een aantal visieteksten waarmee de schoolleiding richting tracht te geven aan bepaalde aspecten van de schoolwerking. Zij vult deze aan met een concrete bundel schoolafspraken die jaarlijks wordt aangepast. Toch ontbreekt het in bepaalde aspecten van de schoolwerking aan gemeenschappelijke doelgerichtheid. De school ondervindt hinder van een sterk wisselend leerkrachtenteam.
- De schoolleiding spant zich in om op een democratische wijze de organisatorische en onderwijskundige aspecten van de schoolwerking in goede banen te leiden en op te volgen. In een communicatief positief klimaat krijgen de leerkrachten de kans om ideeën uit te wisselen en om in consensus of door stemming tot een besluit te komen.
- Ondanks de personeelsswissels, slaagde de school erin om de uitgestippelde koers enigszins te bewaken. De schoolleiding volgt de gemaakte afspraken op in de mate van het mogelijke. Dit gebeurt door middel van klasbezoeken, nazicht van planningsdocumenten en gesprekken met teamleden. De directiewissel bemoeilijkte dit. De betrekkelijk grote autonomie van de leerkrachten komt de gelijkgerichtheid niet altijd ten goede. Teamafspraken worden soms naar eigen inzicht geïnterpreteerd en uitgevoerd.
- De leerkrachten blijken weinig ondersteuning te krijgen bij de implementatie op de klasvloer van inzichten die door nascholing werden verworven.
- Vanuit het Gelijkeonderwijskansenbeleid maakte de school kennis met het cyclisch proces van kwaliteitszorg en -bewaking. De school heeft nog groeikansen om dit proces stelselmatig toe te passen op de hele schoolwerking.
- Hoewel de school een goede aanzet gaf om zich op de groeiende instroom van Nederlandsonkundige leerlingen te richten, is de reikwijdte van het talenbeleid veeleer beperkt. De leerkrachten maken nog weinig gebruik van de leerkansen die anderstaligheid biedt.
- De school krijgt een betrekkelijk groot aantal lestijden in het kader van het Gelijkeonderwijskansenbeleid. Deze worden evenwel niet allemaal even doelgericht aangewend om de leerlingen optimale leer- en ontwikkelingskansen op het gebied van taalvaardigheid en socio-emotionele ontwikkeling te geven.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- de hoge verwachtingen die de school stelt op gebied van leerresultaten en taalvaardigheid.
- de ondersteuning van anderstalige nieuwkomers.
- het verzamelen en analyseren van outputgegevens.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- de opvang van beginnende leerkrachten.
- de deelname aan externe genormeerde toetsen.
- de aanmoedigende feedback aan leerlingen.

Wat betreft het algemeen beleid:

- de organisatie van de vele personeelsswissels.
- het democratische leiderschap.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- de afstemming van het aanbod voor Nederlands op de doelgroep.
- de invoering van taaltaken die functioneler en betekenisvoller zijn.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- de koppeling van het nascholingsplan - met een gedragen visie op deskundigheidsbevordering - aan de prioriteiten op korte en middellange termijn.
- een structurele aanwending van de interne expertise als middel om te leren van elkaar.
- de coaching van leerkrachten op de klasvloer bij implementatieprocessen.
- de opvolging van de effecten van professionaliseringsinitiatieven op de klasvloer.
- de invoering van alternatieve vormen van evaluatie voor moeilijk meetbare doelen.
- de evaluatie van vaardigheden en attitudes.

Wat betreft het algemeen beleid:

- de ontwikkeling van een gedragen schoolvisie op onderwijs met het oog op meer gezamenlijke doelgerichtheid in de schoolwerking.
- de opvolging van teamafspraken.
- de terugkoppeling van geanalyseerde leerresultaten van externe toetsen naar de leerkrachten met het oog op bijsturing.
- een systematische zelfevaluatie van de school met het oog op kwaliteitsbewaking en -zorg.
- een effectieve aanwending van GOK-lestijden.
- een talenbeleid met aandacht voor de meerwaarde van meertaligheid.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Het leerplan wereldoriëntatie, zowel doelen als uitgangspunten, aanwenden als referentiekader om de minimumdoelen voor dit leergebied te bereiken.

Wat betreft de regelgeving:

- Het leerplan wereldoriëntatie toepassen om de eindtermen voor dit leergebied te realiseren (decreet basisonderwijs, d.d. 25/02/1997, artikel 62,9°).

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

BEPERKT GUNSTIG

Lager onderwijs

omwille van onvoldoende bereiken van de leergebiedgebonden eindtermen
of nastreven van de attitudinale eindtermen voor
wereldoriëntatie

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet **vanaf 1 april 2015** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig advies in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

André Mans

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: